

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

21. listopada 2020.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Državne potpore – Članak 107. stavak 1. UFEU-a – Pojam ‚državna sredstva‘ – Proširena odgovornost proizvođača – Ekoorganizacija kojoj su tijela javne vlasti izdala odobrenje da od proizvođača koji stavljaju na tržište određene proizvode prima financijske doprinose kako bi u njihovo ime ispunila zakonsku obvezu obrade otpada od tih proizvoda – Financijske potpore koje ekoorganizacija isplaćuje operaterima za razvrstavanje otpada s kojima je sklopila ugovor”

U predmetu C-556/19,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputilo Državno vijeće (Francuska), odlukom od 12. srpnja 2019., koju je Sud zaprimio 22. srpnja 2019., u postupku

Eco TLC

protiv

Ministre d'État, ministre de la Transition écologique et solidaire,

Ministre de l'Économie et des Finances,

uz sudjelovanje:

Fédération des entreprises du recyclage

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: J.-C. Bonichot, predsjednik vijeća, R. Silva de Lapuerta (izvjestiteljica), potpredsjednica Suda, L. Bay Larsen, M. Safjan i N. Jääskinen, suci,

nezavisni odvjetnik: G. Pitruzzella,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Eco TLC, F. Molinié, odvjetnik,
- za Fédération des entreprises du recyclage, A. Gossement, odvjetnik,
- za francusku vladu, A.-L. Desjonquères i P. Dodeller, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: francuski

– za Europsku komisiju, A. Bouchagi, K.-P. Wojcik i C. Georgieva-Kecsmar, u svojstvu agenata, saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 28. svibnja 2020., donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 107. UFEU-a.
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Eco TLC-a i ministre d'État, ministre de la Transition écologique i solidaire (državni ministar, ministar ekološke i solidarne tranzicije, Francuska) i ministre de l'Économie et des Finances (ministar gospodarstva i financija, Francuska) u vezi sa zakonitošću uredbe kojom se predviđa revalorizacija financijske potpore koju Eco TLC isplaćuje subjektima s kojima je sklopio ugovor i koji su zaduženi za obradu otpada od tekstilnih proizvoda odjeće, kućanskog tekstila i obuće.

Pravni okvir

- 3 Članak L. 541-10-3 code de l'environnement (Zakonik o okolišu), u verziji primjenjivoj na glavni postupak (u daljnjem tekstu: Zakonik o okolišu), propisuje:

„Od 1. siječnja 2007. sve fizičke ili pravne osobe koje na profesionalnoj osnovi stavljaju na nacionalno tržište nove tekstilne proizvode odjeće, obuće ili kućanskog tekstila namijenjene kućanstvima dužne su pridonijeti recikliranju i obradi otpada od tih proizvoda ili se pobrinuti za njegovo recikliranje i obradu.

Od 1. siječnja 2020. sve fizičke ili pravne osobe koje na profesionalnoj osnovi stavljaju na nacionalno tržište sve gotove tekstilne proizvode za kućanstva, osim namještaja ili proizvoda namijenjenih zaštiti ili dekoriranju namještaja, također podliježu obvezi iz prvog stavka.

Osobe iz prvih dvaju podstavaka ispunjavaju tu obvezu:

- uplaćivanjem financijskih doprinosa organizaciji odobrenoj zajedničkom uredbom ministara nadležnih za ekologiju i industriju koja sklapa sporazum s operaterima za razvrstavanje otpada i teritorijalnim jedinicama ili njihovim udruženjima zaduženima za gospodarenje otpadom te im isplaćuje financijsku potporu za postupke recikliranja i obrade otpada iz prvih dvaju podstavaka koje oni provode;
- uspostavljanjem, u skladu sa specifikacijom, pojedinačnog sustava recikliranja i obrade otpada iz prvih dvaju podstavaka koji je odobren zajedničkom uredbom ministara zaduženih za ekologiju i industriju.

Pravila primjene ovog članka, osobito način izračuna doprinosa, uvjeti u kojima se podupire uključivanje osoba koje nailaze na poteškoće u pronalaženju zaposlenja te sankcije u slučaju nepoštovanja obveze iz prvog stavka, utvrđeni su odlukom koju donosi Conseil d'État (Državno vijeće).”

- 4 Na temelju članka R. 543-214 drugog stavka Zakonika o okolišu svaka organizacija dokazuje, u potporu svojem zahtjevu za odobrenje, svoje tehničke i financijske mogućnosti za uspješno obavljanje aktivnosti koje su nužne da se ugovorima koje sklapa i preraspodjelom financijskih doprinosa koje prikuplja

podupiru ponovna uporaba, recikliranje, materijalna uporaba i obrada otpada navedenog u članku L. 541-10-3 navedenog zakonika te navodi uvjete u kojima namjerava ispuniti odredbe specifikacije koja će biti priložena tom odobrenju.

- 5 U skladu s člankom R. 543-215 prvim stavkom Zakonika o okolišu, organizacije kojima je izdano odobrenje određuju ukupan iznos financijskog doprinosa koji prikupljaju od osoba iz članka L. 541-10 prvog stavka tog zakonika kako bi svake godine pokrile troškove koji proizlaze iz primjene specifikacije navedene u članku R. 543-214 navedenog zakonika.
- 6 Člankom R. 543-218 Zakonika o okolišu predviđa se da se u specifikaciji navedenoj u članku R. 543-214 tog zakonika navode, među ostalim, postavljeni ciljevi u pogledu količine razvrstanog, ponovno uporabljenog, recikliranog ili oporabljenog otpada, kao i ciljevi uključivanja osoba koje nailaze na poteškoće u pronalaženju zaposlenja, u smislu članka L. 541-10-3 navedenog zakonika te se predviđa smanjenje doprinosa koji se isplaćuje operateru za razvrstavanje otpada u slučaju da ne ispuni minimalni cilj u pogledu uključivanja tih osoba.
- 7 Na temelju arrêté du 3 avril 2014 relatif à la procédure d'agrément et portant cahier des charges des organismes ayant pour objet de contribuer au traitement des déchets issus des produits textiles d'habillement, du linge de maison et des chaussures, conformément à l'article R. 543-214 du code de l'environnement et portant agrément d'un organisme, en application des articles L. 541-10-3 et R. 543-214 à R. 543-224 du code de l'environnement (Uredba od 3. travnja 2014. o postupku izdavanja odobrenja i specifikaciji za organizacije čiji je cilj pridonijeti obradi otpada od tekstilnih proizvoda odjeće, tekstila za kućanstvo i obuće, u skladu s člankom R. 543-214 Zakonika o okolišu i kojom se određenoj organizaciji izdaje odobrenje primjenom članka L. 541-10-3 i R. 543-214 do R. 543-224 Zakonika o okolišu (JORF od 14. svibnja 2014., str. 7969.; u daljnjem tekstu: Uredba od 3. travnja 2014.) organizaciji Eco TLC izdano je odobrenje kako bi od subjekata koji stavljaju na tržište tekstilne proizvode odjeće, kućanskog tekstila i obuće (u daljnjem tekstu: proizvodi TPO) prikupljala financijske doprinose za obradu otpada od tih proizvoda te ih uz poštovanje specifikacije priložene toj uredbi isplaćivala u obliku financijske potpore, među ostalim, operaterima za razvrstavanje,
- 8 Prilog Uredbi od 3. travnja 2014., naslovljen „Specifikacija u vezi s odobrenjem izdanog ekoorganizaciji na temelju članka L. 541-10-3 i R. 543-214 do R. 543-224 Zakonika o okolišu za razdoblje 2014. – 2019.“, sâm sadržava više priloga. Među njima nalazi se prilog III. naslovljen „Ljestvica financijskih potpora koje se za godinu N isplaćuju operaterima za razvrstavanje otpada koji su sklopili ugovor za godinu N+1“, kojim se utvrđuje način izračuna različitih vrsta financijske potpore koje se mogu isplatiti operaterima za razvrstavanje otpada s kojim je sklopljen ugovor, odnosno potpora održivosti, potpora razvrstavanju prema vrsti materijala i potpora razvoju. Tim se prilogom predviđa, među ostalim, da je iznos potpore održivosti jednak zbroju potpora održivosti za materijalnu uporabu, energetske uporabu i zbrinjavanje, i da se potpora održivosti za materijalnu uporabu izračunava tako da se na „razvrstanu tonažu koja je podvrgnuta materijalnoj uporabi (ponovna uporaba + recikliranje + drugi načini materijalne uporabe)” primijeni koeficijent od 65 eura po toni.
- 9 Na temelju arrêté du 19 septembre 2017 portant modification de l'arrêté du 3 avril 2014 (Uredba od 19. rujna 2017. o izmjeni Uredbe od 3. travnja 2014. (JORF od 4. listopada 2017., tekst br. 5; u daljnjem tekstu: Uredba od 19. rujna 2017.) ponovno je procijenjen iznos potpore održivosti. U skladu s člankom 1. te uredbe, koeficijent za izračun te potpore iznosi 82,5 eura po toni za potpore isplaćene od 1. siječnja 2018.

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 10 Eco TLC je ekoorganizacija kojoj su javne vlasti izdale odobrenje za prikupljanje financijskih doprinosa od subjekata koji na tržište stavljaju TPO proizvode u zamjenu za uslugu koja se sastoji u tome da za njihov račun ispunjava njihovu zakonsku obvezu obrade otpada od tih proizvoda. U tu svrhu Eco TLC

sklapa ugovore s operaterima za razvrstavanje otpada koji ispunjavaju uvjete te im za postupke recikliranja i obrade otpada od TPO proizvoda isplaćuje različite vrste financijskih potpora, odnosno potporu održivosti, potporu za razvrstavanje prema vrsti materijala i razvojnu potporu.

- 11 Dok je Uredbom od 3. travnja 2014. koeficijent za izračun potpore održivosti na temelju materijalne uporabe iznosio 65 eura po toni, Uredbom od 19. rujna 2017. ponovno je procijenjena ta potpora te je taj koeficijent povećan na 82,5 eura po toni za iznose isplaćene od 1. siječnja 2018.
- 12 Eco TLC podnio je tužbu protiv Uredbe od 19. rujna 2017. pred Conseil d'État (Državno vijeće, Francuska), ističući, među ostalim, da je tom uredbom uvedena državna potpora u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.
- 13 Sud koji je uputio zahtjev ističe da su, u skladu s člankom L. 541-10-3 Zakonika o okolišu, koji se odnosi na načelo proširene odgovornosti proizvođača, subjekti koji stavljaju na tržište TPO proizvode dužni doprinostiti recikliranju i obradi otpada od tih proizvoda ili se sami pobrinuti za to recikliranje i obradu. Kako bi ispunio tu obvezu, navedeni sud pojašnjava da se navedeni subjekti koji stavljaju proizvode na tržište moraju ili sami pobrinuti za otpad od TPO proizvoda ili prenijeti za to odgovornost organizaciji kojoj je izdano odobrenje da od njih prikuplja doprinose te da se za njihov račun pobrine za obradu tog otpada sklapajući u tu svrhu ugovore s operaterima za razvrstavanje otpada.
- 14 U tom kontekstu sud koji je uputio zahtjev utvrđuje, kao prvo, da je Eco TLC jedina organizacija kojoj je izdano odobrenje u tu svrhu i da se subjekti koji stavljaju proizvode na tržište nisu odlučili sami pobrinuti za obradu otpada od TPO proizvoda.
- 15 Kao drugo, taj sud pojašnjava da je ljestvica financijskih potpora koje Eco TLC isplaćuje operaterima za razvrstavanje otpada utvrđena Uredbom od 3. travnja 2014. u skladu s ciljevima uporabe otpada i zapošljavanja osoba koje se nalaze u socijalnim poteškoćama. Sud koji je uputio zahtjev tvrdi da, u skladu s tom uredbom, Eco TLC iznos doprinosa koje ubire od subjekata koji stavljaju proizvode na tržište treba prilagoditi razini koja je nužno potrebna da bi ispunio svoje obveze, odnosno isplatio financijske potpore operaterima za razvrstavanje otpada prema ljestvici utvrđenoj navedenom uredbom, te proveo različite aktivnosti osvještavanja i prevencije, pri čemu ne smije ostvariti dobit ni pretrpjeti gubitke niti poduzimati aktivnosti u drugim područjima.
- 16 Kao treće i posljednje, sud koji je uputio zahtjev ističe da se censeur d'État (državni nadzornik), kojeg imenuje država i koji sudjeluje na sjednicama upravnog odbora Eco TLC-a a da pritom nema pravo glasa, obavještava o uvjetima planiranih financijskih ulaganja tog društva prije nego što ih potvrdi upravni odbor te taj nadzornik može zatražiti uvid u sve dokumente povezane s financijskim upravljanjem navedenog društva kako bi, u slučaju nepoštovanja pravila dobrog financijskog upravljanja, obavijestio o tome nadležna državna tijela koja mogu izreći novčanu kaznu u iznosu do 30 000 eura, odnosno suspenziju ili čak povlačenje odobrenja. Ističe da u skladu s tim Eco TLC slobodno donosi odluke u pogledu upravljanja i da osobito sredstva namijenjena isplati operaterima za razvrstavanje otpada ne podliježu nikakvoj posebnoj obvezi polaganja.
- 17 U tim je okolnostima Conseil d'État (Državno vijeće) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Trebali li članak 107. [UFEU-a] tumačiti na način da se državnom potporom u smislu [te odredbe] treba smatrati mehanizam [...] kojim privatna neprofitna ekoorganizacija, nositelj odobrenja koje su izdala tijela javne vlasti, od proizvođača koji stavljaju na tržište određenu kategoriju proizvoda, koji s njom u tu svrhu sklapaju ugovor, prima doprinose u zamjenu za uslugu da u njihovo ime ispuni obvezu obrade otpada od tih proizvoda te operaterima zaduženima za razvrstavanje i uporabu tog otpada isplaćuje potporu u iznosu utvrđenom u odobrenju s obzirom na ekološke i socijalne ciljeve?”

O prethodnom pitanju

- 18 Ponajprije treba podsjetiti da, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, kvalifikacija određene nacionalne mjere „državnom potporom”, u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, zahtijeva da budu ispunjeni svi sljedeći uvjeti. Kao prvo, mora biti riječ o državnoj mjeri ili mjeri koja se dodjeljuje putem državnih sredstava. Kao drugo, mjera mora biti takva da može utjecati na trgovinu među državama članicama. Treće, zbog nje mora nastati selektivna prednost za primatelja. Kao četvrto, ona mora narušavati ili prijetiti da će narušiti tržišno natjecanje (presuda od 6. ožujka 2018., Komisija/FIH Holding i FIH Erhvervsbank, C-579/16 P, EU:C:2018:159, t. 43. i navedena sudska praksa).
- 19 Kad je riječ o prvom od tih uvjeta, valja podsjetiti na to da, kako bi se prednosti mogle kvalificirati kao „potpore” u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, one moraju, s jedne strane, izravno ili neizravno biti dodijeljene putem državnih sredstava i, s druge strane, one se moraju moći pripisati državi (presuda od 15. svibnja 2019., Achema i dr., C-706/17, EU:C:2019:407, t. 47. i navedena sudska praksa).
- 20 Također valja podsjetiti na to da je, prema ustaljenoj sudskoj praksi, u okviru postupka suradnje između nacionalnih sudova i Suda uspostavljene člankom 267. UFEU-a na Sudu da nacionalnom sudu pruži koristan odgovor koji će mu omogućiti da riješi spor koji se pred njim vodi. U tom smislu Sud mora, ako je potrebno, preoblikovati postavljena pitanja (presuda od 2. travnja 2020., Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, t. 43. i navedena sudska praksa).
- 21 Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da se sud koji je uputio zahtjev zapravo pita samo o prvom od uvjeta navedenih u točki 18. ove presude i da se činjenični elementi koje je podnio Sudu u bitnome odnose na taj prvi uvjet.
- 22 U tom kontekstu valja smatrati da svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 107. stavak 1. UFEU-a tumačiti na način da državnu mjeru ili mjeru koja se dodjeljuje putem državnih sredstava čini mehanizam kojim privatna neprofitna ekoorganizacija, nositelj odobrenja koje su izdala tijela javne vlasti, od proizvođača koji stavljaju na tržište određenu kategoriju proizvoda, koji s njom u tu svrhu sklapaju ugovor, prima doprinose u zamjenu za uslugu da se za njihov račun pobrine za obradu otpada od tih proizvoda te operaterima zaduženima za razvrstavanje i oporabu tog otpada isplaćuje potporu u iznosu utvrđenom u odobrenju s obzirom na ekološke i socijalne ciljeve.
- 23 Na prvom mjestu, kako bi se ocijenila pripisivost mjere državi, valja ispitati jesu li javna tijela bila uključena u donošenje te mjere (presuda od 15. svibnja 2019., Achema i dr., C-706/17, EU:C:2019:407, t. 48. i navedena sudska praksa).
- 24 U ovom slučaju iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da je mehanizam koji se odnosi na proširenu odgovornost proizvođača koja je na snazi u sektoru gospodarenja otpadom od TPO proizvoda uspostavljen zakonodavnim i regulatornim tekstovima, odnosno Zakonikom o okolišu i Uredbom od 3. travnja 2014., kako je izmijenjena Uredbom od 19. rujna 2017. Stoga treba smatrati da se taj mehanizam može pripisati državi, u smislu sudske prakse navedene u prethodnoj točki.
- 25 Kao drugo, kako bi se utvrdilo je li prednost dodijeljena izravno ili neizravno putem državnih sredstava, valja podsjetiti da prema ustaljenoj sudskoj praksi zabrana iz članka 107. stavka 1. UFEU-a obuhvaća i potpore koje izravno dodjeljuje država ili koje se dodjeljuju putem državnih sredstava kao i potpore koje su dodijelila javna ili privatna tijela koja je država osnovala ili odredila kako bi njima upravljala (presuda od 15. svibnja 2019., Achema i dr., C-706/17, EU:C:2019:407, t. 50. i navedena sudska praksa).
- 26 Razlika utvrđena tom odredbom između „potpora koje dodijeli država članica” i potpora koje se dodjeljuju „putem državnih sredstava” ne znači da sve prednosti koje država odobri predstavljaju potpore, neovisno o tome financiraju li se državnim sredstvima, nego joj je samo cilj u taj pojam

uključiti i prednosti koje država članica izravno dodjeljuje, kao i prednosti koje dodjeljuje preko javnih ili privatnih tijela, koja sama određuje ili uspostavlja (presuda od 28. ožujka 2019., Njemačka/Komisija, C-405/16 P, EU:C:2019:268, t. 53. i navedena sudska praksa).

- 27 Naime, na temelju prava Unije ne može se dopustiti da se pravila o državnim potporama zaobilaze stvaranjem autonomnih institucija zaduženih za dodjelu potpora (presuda od 9. studenog 2017., Komisija/TV2/Danska, C-656/15 P, EU:C:2017:836, t. 45.).
- 28 U ovom slučaju, na temelju načela proširene odgovornosti proizvođača iz članka L. 541-10-3 Zakonika o okolišu, subjekti koji stavljaju na tržište TPO proizvode, odnosno proizvođači, uvoznici i distributeri, dužni su pridonijeti obradi otpada od tih proizvoda ili se pobrinuti za tu obradu.
- 29 Kako bi ispunili tu obvezu, oni se moraju ili sami pobrinuti za obradu otpada od TPO proizvoda ili financijski doprinijeti ekoorganizaciji kojoj su javne vlasti izdale odobrenje, a čija je svrha osigurati gospodarenje tim otpadom sklapanjem ugovora s operaterima za razvrstavanje otpada i isplatom financijske potpore tim operaterima za postupke recikliranja i obrade navedenog otpada.
- 30 Iako iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da su, kako bi ispunili svoju obvezu iz članka L. 541-10-3 Zakonika o okolišu, subjekti koji stavljaju na tržište TPO proizvode odlučili pristupiti Eco TLC-u, organizaciji kojoj je u tu svrhu Uredbom od 3. travnja 2014. izdano odobrenje, ta okolnost sama po sebi ne omogućuje zaključak da su doprinosi koje ti subjekti uplaćuju toj ekoorganizaciji obvezni doprinosi nametnuti zakonodavstvom države.
- 31 Osim toga, Eco TLC od subjekata koji stavljaju na tržište TPO proizvode naplaćuje financijske doprinose u zamjenu za uslugu koja se sastoji od ispunjavanja za njihov račun njihove zakonske obveze obrade otpada od tih proizvoda. U tu svrhu Eco TLC sklapa ugovore s operaterima za razvrstavanje otpada koji ispunjavaju uvjete i isplaćuje im financijske potpore za postupke recikliranja i obrade otpada od navedenih proizvoda.
- 32 U tom okviru valja utvrditi da se mehanizmom o kojem je riječ u glavnom postupku predviđa, kao prvo, prijenos financijskih doprinosa koji potječu od privatnih gospodarskih subjekata na društvo privatnog prava i, kao drugo, isplata dijela tih doprinosa od strane tog društva drugim privatnim gospodarskim subjektima.
- 33 Kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 85. svojeg mišljenja, ti doprinosi tijekom cijelog ciklusa zadržavaju privatnu prirodu. Novčana sredstva koja se sastoje od isplata navedenih doprinosa nikad ne prolaze kroz državni proračun ili proračun drugog javnog tijela i nikad ne prelaze u ruke javnih vlasti. Osim toga, iz spisa podnesenog Sudu proizlazi da se dotična država članica ne odriče nikakvih sredstava, bez obzira po kojoj osnovi, poput poreza, taksi, doprinosa ili drugih, koji su prema nacionalnom zakonodavstvu trebali biti uplaćeni u državni proračun.
- 34 Iz toga slijedi da mehanizam o kojem je riječ u glavnom postupku ne dovodi ni do kakvog izravnog ili neizravnog prijenosa državnih sredstava.
- 35 Međutim, iz sudske prakse Suda proizlazi da mjere koje ne uključuju prijenos državnih sredstava mogu biti obuhvaćene pojmom „potpora”, u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a (presuda od 9. studenoga 2017., Komisija/TV2/Danska, C-656/15 P, EU:C:2017:836, t. 43. i navedena sudska praksa).
- 36 Naime, članak 107. stavak 1. UFEU-a obuhvaća sva novčana sredstva kojima se javne vlasti mogu zaista koristiti za potporu poduzećima, neovisno o tome pripadaju li ta sredstva trajno u državnu imovinu ili ne. Čak i kada iznosi koji odgovaraju predmetnoj mjeri nisu u trajnom vlasništvu državne riznice, činjenica da oni cijelo vrijeme ostaju pod državnim nadzorom i tako na raspolaganju nadležnim

državnim tijelima dovoljna je da bi ih se kvalificiralo kao „državna sredstva” (presude od 16. svibnja 2002., Francuska/Komisija, C-482/99, EU:C:2002:294, t. 37. i od 15. svibnja 2019., Achema i dr., C-706/17, EU:C:2019:407, t. 53.).

- 37 Stoga valja provjeriti ostaju li sredstva koja je Eco TLC upotrijebio za isplatu financijske potpore operaterima za razvrstavanje otpada cijelo vrijeme pod državnim nadzorom i tako na raspolaganju nadležnim državnim tijelima.
- 38 U tom pogledu, kao prvo, kao što je to utvrđeno u točki 33. ove presude, ta sredstva nikad ne prolaze kroz državni proračun ili proračun drugog javnog tijela i nikad ne prelaze u ruke javnih vlasti.
- 39 Osim toga, iz spisa podnesenog Sudu proizlazi, kao prvo, da navedena sredstva ne podliježu nikakvoj posebnoj obvezi polaganja, kao drugo, da se u slučaju prestanka aktivnosti ekoorganizacije eventualno raspoloživi iznosi, nakon odbitka troškova povezanih s prestankom poslovanja i dugova te ekoorganizacije prema državi i svim vjerovnicima, ne isplaćuju tijelima javne vlasti i, kao treće, da su za sporove u vezi s naplatom doprinosa koje duguju subjekti koji stavljaju proizvode na tržište na temelju mehanizma o kojem je riječ u glavnom postupku nadležni građanski ili trgovački sudovi.
- 40 Iz toga proizlazi da država ni u jednom trenutku nema stvaran pristup navedenim sredstvima i da ekoorganizacija nema nikakvu ovlast javnih tijela.
- 41 Kao drugo, sredstva koja Eco TLC upotrebljava na temelju mehanizma o kojem je riječ u glavnom postupku isključivo su namijenjena izvršavanju zadaća koje su joj zakonom dodijeljene. U nedostatku bilo kojeg elementa koji dokazuje suprotno, to zakonsko načelo isključive namjene tih sredstava dokazuje da država upravo ne može raspolagati navedenim sredstvima, odnosno odlučivati o namjeni drukčijoj od one predviđene zakonom (vidjeti u tom smislu presudu od 28. ožujka 2019., Njemačka/Komisija, C-405/16 P, EU:C:2019:268, t. 76.).
- 42 Kao treće, točno je da država utvrđuje ljestvicu financijskih potpora koje ekoorganizacija kojoj je izdano odobrenje isplaćuje operaterima za razvrstavanje otpada.
- 43 Međutim, s jedne strane, kao što to proizlazi iz točaka 5. i 15. ove presude, organizacije kojima je izdano odobrenje određuju ukupan iznos financijskog doprinosa koji prikupljaju od subjekata koji stavljaju proizvode na tržište kako bi svake godine pokrile troškove koji proizlaze iz primjene specifikacije, odnosno isplatu financijskih potpora operaterima za razvrstavanje otpada, troškove poslovanja i različite aktivnosti osvještavanja i prevencije.
- 44 S druge strane, francuska je vlada u svojim pisanim očitovanjima istaknula da u skladu sa specifikacijom priloženom Uredbi od 3. travnja 2014., ljestvica financijskih potpora, koje ekoorganizacija kojoj je izdano odobrenje isplaćuje operaterima za razvrstavanje otpada, odgovara prosječnom neto trošku razvrstavanja. Konkretnije, kad je riječ o revalorizaciji provedenoj Uredbom od 19. rujna 2017., trebaju je utvrditi tijela javne vlasti na temelju prijedloga sadržanih u godišnjem izvještaju promatračke skupine za okoliš, gospodarstvo i društvena pitanja koja se bavi razvrstavanjem i oporabom otpada od TPO-a. Ta je promatračka skupina, koju je uspostavio Eco TLC, u svrhu donošenja tog izvještaja analizirala troškove i prihode operatera za razvrstavanje otpada te utvrdila da su aktivnosti razvrstavanja nedovoljno nadoknađene.
- 45 Ekoorganizacija kojoj je izdano odobrenje tako ima glavnu ulogu u određivanju i izmjeni ljestvice financijskih potpora koje se isplaćuju operaterima za razvrstavanje, što je, međutim, na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.
- 46 Kao četvrto, iako iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da Uredba od 3. travnja 2014. predviđa određene uvjete prihvatljivosti koje operateri za razvrstavanje otpada moraju ispunjavati kako bi imali pravo na te financijske potpore, francuska vlada je ipak u svojim pisanim očitovanjima

istaknula da ekoorganizacija kojoj je izdano odobrenje raspolaže određenom ugovornom slobodom u odnosima s operaterima razvrstavanja tako da može utvrditi dodatne uvjete prihvatljivosti. Osim toga, prema mišljenju te vlade, Eco TLC iskoristio je tu slobodu time što je na vlastitu inicijativu uveo uvjete prihvatljivosti za financijske potpore koji su stroži od onih koje je utvrdila država.

- 47 Eco TLC stoga ima utjecaj na određivanje korisnika financijskih potpora koje se mogu isplatiti u okviru mehanizma o kojem je riječ u glavnom postupku. Ipak, zadaća je suda koji je uputio zahtjev da provjeri je li to doista tako.
- 48 Kao peto i posljednje, iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da se državnog nadzornika kojeg je imenovala država i koji prisustvuje sastancima upravnog odbora Eco TLC-a obavještava o uvjetima planiranih financijskih ulaganja tog društva prije nego što ih potvrdi upravni odbor te taj nadzornik može zatražiti uvid u sve dokumente povezane s financijskim upravljanjem kako bi, u slučaju nepoštovanja pravila dobrog financijskog upravljanja, obavijestio o tome nadležna državna tijela koja mogu izreći novčanu kaznu ili suspenziju odobrenja ili čak njegovo povlačenje.
- 49 Međutim, iz spisa podnesenog Sudu proizlazi, s jedne strane, da navedeni državni nadzornik nema pravo glasa u upravnom odboru Eco TLC-a koje bi mu omogućilo da izvršava utjecaj na upravljanje sredstvima kojima se to društvo koristi za isplatu financijskih potpora operaterima za razvrstavanje otpada. S druge strane, jasno je da se zadaća navedenog nadzornika sastoji samo u tome da se osigura nadzor nad očuvanjem financijskih kapaciteta navedenog društva.
- 50 Iz prethodno navedenog proizlazi da, pod uvjetom da to provjeri sud koji je uputio zahtjev, novčana sredstva koja Eco TLC koristi za isplatu financijskih potpora operaterima za razvrstavanje ne ostaju cijelo vrijeme pod državnim nadzorom, u smislu sudske prakse navedene u točki 36. ove presude, i da stoga nisu državna sredstva u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.
- 51 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljeno pitanje valja odgovoriti tako da članak 107. stavak 1. UFEU-a treba tumačiti na način da mehanizam na temelju kojeg neprofitna privatna ekoorganizacija, nositelj odobrenja koje su izdala javna tijela, od subjekata koji stavljaju na tržište proizvode određene kategorije i koji s njome potpisuju ugovor u tu svrhu prikuplja doprinose u zamjenu za uslugu koja se sastoji od izvršavanja za njihov račun obrade otpada od tih proizvoda, te operaterima za razvrstavanje i oporabu tog otpada isplaćuje potporu u iznosu utvrđenom u odobrenju s obzirom na okolišne i socijalne ciljeve, ne čini mjeru koja se isplaćuje iz državnih sredstava, u smislu te odredbe, pod uvjetom da ta potpora ne ostane cijelo vrijeme pod državnim nadzorom, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

Troškovi

- 52 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

Članak 107. stavak 1. UFEU-a treba tumačiti na način da mehanizam na temelju kojeg neprofitna privatna ekoorganizacija, nositelj odobrenja koje su izdala javna tijela, od subjekata koji stavljaju na tržište proizvode određene kategorije i koji s njome potpisuju ugovor u tu svrhu prikuplja doprinose u zamjenu za uslugu koja se sastoji od izvršavanja za njihov račun obrade otpada od tih proizvoda, te operaterima za razvrstavanje i oporabu tog otpada isplaćuje potporu u iznosu utvrđenom u odobrenju s obzirom na okolišne i socijalne ciljeve, ne čini mjeru koja se isplaćuje iz državnih sredstava, u smislu te odredbe, pod uvjetom da ta potpora ne ostane cijelo vrijeme pod državnim nadzorom, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

Potpisi